

finestra

Nicola Sturgeon

“Per què els governs
han de prioritzar el benestar”

Conferència duta a terme al TEDSummit, al juliol del 2019 a Edimburg

Fotografia: TEDSummit

Nicola Sturgeon va néixer a Irvine, a Escòcia, al si d'una família treballadora. Llicenciada en Dret, durant el seu pas per la Glasgow University va militar en associacions d'estudiants independentistes i va coliderar com a National Convener [Secretària General] els Young Scottish Nationalists, les joventuts de l'SNP. Sturgeon ha format part del Parlament escocès des del 1999 representant Glasgow. Amb l'SNP al govern des del 2007, ha estat viceprimera ministra així com responsable de les àrees de salut, justícia o ciutats, entre d'altres. Després de la derrota independentista en el referèndum del 2014, Salmond va dimitir com a primer ministre i líder del partit, responsabilitats que va assumir Sturgeon, convertint-se en la primera dona en aconseguir-ho. Sota la seva direcció, el govern escocès i l'SNP han posat rumb cap al segon referèndum d'independència, i alhora han accentuat encara més el seu perfil progressista, lligant de forma estreta reivindicació nacional i transformació social.

A poc més d'un quilòmetre i mig d'aquí, a la ciutat vella d'Edimburg, hi podem trobar Panmure House. Panmure House va ser la llar de l'economista escocès, de renom mundial, Adam Smith (1723-1790). En la seva important obra «La riquesa de les nacions», Adam Smith va argumentar, entre moltes altres coses, que la mesura de la riquesa d'un país no és només les seves reserves d'or i de plata. És la totalitat de la producció i del comerç del país. Suposo que va ser una de les primeres descripcions del que avui coneixem com a producte interior brut, el PIB.

Amb el pas dels anys, evidentment, aquesta mesura de la producció i el comerç, el PIB, ha esdevingut cada cop més important, fins al punt que avui —i no crec que sigui el que hauria pretès Adam Smith— sovint és considerat com la mesura més important de l'èxit global d'un país. I el meu postulat avui és que és hora de canviar això.

Tinguem-ho clar: el que triem per mesurar-nos com a país importa. Importa molt perquè impulsa l'enfocament polític, impulsa l'activitat

pública. I en aquest context, crec que les limitacions del PIB com a mesura de l'èxit d'un país són prou òbvies. Ja sabeu, el PIB mesura la producció de tot el nostre treball, però no diu res de la naturalesa d'aquest treball, ni sobre si aquesta feina val la pena o si és gratificant. Posa un valor, per exemple, en el consum il·legal de drogues, però no en la cura no remunerada. Valora l'activitat a curt termini que pot impulsar l'economia, encara que aquesta activitat perjudiqui enormement la sostenibilitat del nostre planeta a llarg termini.

I si reflexionem sobre l'última dècada de trastorns polítics i econòmics, de desigualtats creixents, i quan parem atenció als reptes de l'emergència climàtica, l'augment de l'automatització, l'envelliment de la població, llavors crec que l'argument que advoca per una definició molt més àmplia de què significa tenir èxit, com a país, com a societat, cada cop més és més convincent.

I és per això que el 2018, Escòcia va fer un pas endavant, va prendre la iniciativa d'establir una nova xarxa anomenada grup de Governos d'Economia del Benestar, reunint com a

L'objectiu de la política econòmica hauria de ser el benestar col·lectiu: com és de feliç i de sana la població, i no només com n'és de rica

membres fundadors Escòcia, Islàndia i Nova Zelanda, per raons òbvies. De vegades se'n diu els països del SIN¹, tot i que el nostre enfocament se centra molt en el bé comú. L'objectiu d'aquest grup és desafiar aquest enfocament estretament centrat en la mesura del PIB. Diem que sí, que el creixement econòmic importa, però que no és l'únic que importa. I que no s'ha de perseguir el creixement del PIB a tota costa i a qualsevol preu. El fet és que l'argument d'aquest grup és que la fita, l'objectiu de la política econòmica, hauria de ser el benestar col·lectiu: com és de feliç i de sana la població, i no només com n'és de rica. I em referiré en les implicacions polítiques de tot això en un moment. Però crec que, sobretot en el món en què vivim avui, té una rellevància més profunda. Quan ens centrem en el benestar, iniciem un debat que provoca preguntes profundes i fonamentals. Què és el que ens importa de veritat a les nostres vides? Què valorem a les comunitats on vivim? Quina mena de país, quina mena de societat volem ser realment? I quan plante-

gem aquestes preguntes a la gent, per cercar les respostes a aquestes preguntes, crec que tenim una gran oportunitat per afrontar l'alienació i la desafecció de la política tan prevalent en l'actualitat en tants països del món desenvolupat.

En termes de polítiques, per a Escòcia aquest camí va començar el 2007, quan vam publicar el que anomenem el nostre Marc Nacional de Rendiment, on vam mirar el ventall d'indicadors pels quals ens mesurem. I aquests indicadors són molt variats, s'hi inclouen la desigualtat d'ingressos, la felicitat dels nens, l'accés als espais verds, l'accés a l'habitatge... Cap d'aquests es recull en les estadístiques del PIB, però són fonamentals per a una societat sana i feliç.

I aquest enfocament més ampli es troba al cor de la nostra estratègia econòmica, on donem la mateixa importància a la lluita contra la desigualtat com ho fem a la competitivitat econòmica. Impulsa el nostre compromís amb un treball just, assegurant-nos que el treball és gratificant i està ben remunerat. És darrere la nostra decisió de constituir una Comissió de Transició

Justa per guiar el nostre camí cap a la nostra economia de carboni zero. Sabem, per les transformacions econòmiques del passat, que si no tenim cura hi acaba havent més perdedors que guanyadors. I la mesura que ens enfrontem als reptes del canvi climàtic i l'automatització, no hem de cometre aquells errors de nou.

La feina que estem fent aquí a Escòcia, crec, és significativa, però ens queda molt i molt per aprendre d'altres països. He esmentat, fa una estona, les nacions que són les nostres sòcies a la xarxa de Benestar: Islàndia i Nova Zelanda. Val la pena assenyalar, i us deixaré decidir si és rellevant o no, que els tres països estan dirigits actualment per dones.

Els altres dos països estan fent una gran feina, també. El 2019, Nova Zelanda va publicar el seu primer Pressupost de Benestar, amb la salut mental al cor; Islàndia lidera el camí cap a la igualtat de sous, la cura dels fills i els drets de paternitat. No són pas les polítiques en les que pensem immediatament quan parlem de crear una economia rica, però sí són polítiques fonamentals per a una economia sana i una societat feliç.

¹ A l'original, l'acrònim SIN —Scotland, Iceland, New Zealand— significa pecat en anglès.

Sabem, per les transformacions econòmiques del passat, que, si no tenim cura, hi acaba havent més perdedors que guanyadors

He començat amb Adam Smith i «La riquesa de les nacions». En el seu treball anterior, «La teoria dels sentiments morals», que crec que és igualment important, Adam Smith va fer l'observació que el valor de qualsevol govern es jutja en la mesura que fa feliç al seu poble. Crec que és un bon principi fundacional per a qualsevol grup de països centrat a promoure el benestar. Cap de nosaltres té totes les respostes, ni tan sols Escòcia, el país de naixement d'Adam Smith. Però en el món en què vivim actualment, amb divisions i desigualtats creixents, amb desafecció i alienació, és més important que mai que ens preguntem i trobem les respostes a aquests reptes, i que promoguem una visió de la societat que tingui el benestar, no només la riquesa, al seu cor.

Us trobeu ara mateix a la bonica i assolida capital del país que va ser capdavanter del món en la Il·lustració, el país que va ajudar a conduir el món a l'era industrial, el país que ara mateix està ajudant a conduir el món a l'era de baix carboni. Tinc el desig, i la determinació, que Escòcia sigui també el país que ajudi a canviar l'enfocament dels països i

els governs de tot el món, per posar el benestar al cor de tot el que fem. Crec que és el que li devem a aquesta generació. Crec, certament, que devem aquest canvi a la propera generació i a tots els que vindran darrere. I si ho fem aquí, al país de la Il·lustració, crec que crearem una societat millor, més sana, més justa i feliç.

I amb això, complirem amb la nostra part en la construcció d'un món més just i feliç. ■